

ARREST

Het Hof van Beroep te BRUSSEL, achtste kamer, na beraadslaging, spreekt volgend arrest uit :

N° 4659 E
Rep. Nr. 2013/ 8447

A.R. nr. 2013/KR/234

Recht op afbeelding
(c31-t60)

INZAKE VAN :

V.Z.W. KONINKLIJKE BELGISCHE VOETBALBOND,
afgekort KBVB, met maatschappelijke zetel te 1020 Brussel,
Houba de Strooperlaan 145 (hierna: de Voetbalbond),

appellant,

✓ vertegenwoordigd door Meester Elisabeth Matthys en Meester
Gunther Meyer, advocaten te 1000 Brussel, Loksumstraat 25;

8ste kamer

12.11.2013

TEGEN :

N.V. VAN HALEWYCK, met vennootschapszetel te 3010
Leuven (Kessel-Lo), Diestsesteenweg 71 bus A,

geïntimeerde,

✓ vertegenwoordigd door Meester Lucas De Pauw, advocaat te
2600 Antwerpen, Elisabethlaan 53.

Eindarrest
(bevestiging)

Het hoger beroep is gericht tegen een beschikking d.d. 26 september 2013 die door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel werd uitgesproken in kort geding.

Er wordt geen akte van betekening voorgelegd.

De dagvaarding in hoger beroep werd betekend aan geïntimeerde op 1 oktober 2013 en neergelegd ter griffie van dit hof op 4 oktober 2013.

De advocaten van partijen werden gehoord op de openbare terechtzitting van 29 oktober 2013.

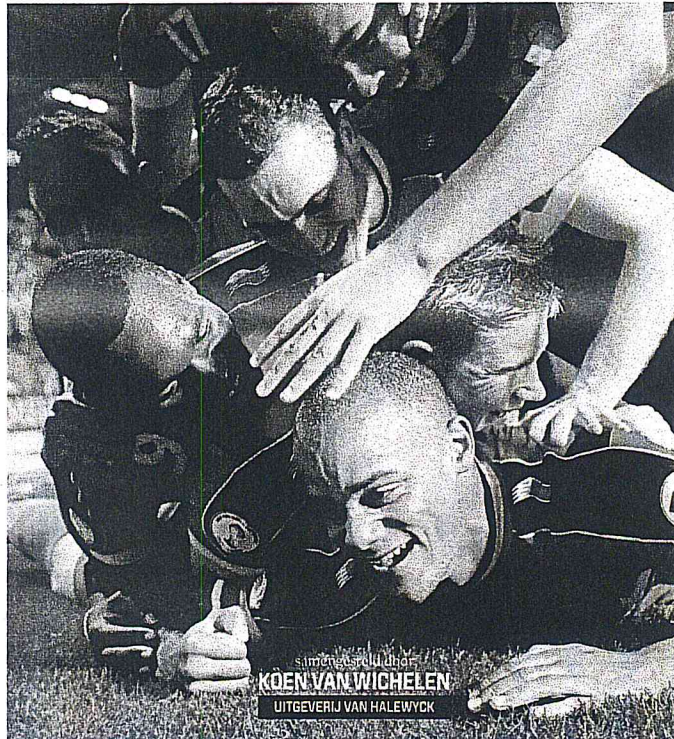
I. Situering van het geschil en voorwerp van het hoger beroep

1. Appellant is de sportfederatie die de officiële vertegenwoordiging van het voetbal in België waarneemt. Appellant staat in die hoedanigheid in voor het beheer, het imago, de organisatie en de samenstelling van het nationale A - voetbalelftal Heren, met name de Rode Duivels. Appellant betoogt in dit kader tevens in te staan voor het beheer en de exploitatie van de persoonlijkheidsrechten van de spelers in hun hoedanigheid van Rode Duivel, meer bepaald wanneer de spelers optreden op een wijze of in een context die onlosmakelijk verband houdt met de Belgische nationale ploeg.

2. Geïntimeerde is een Belgische uitgeverij.

Geïntimeerde bracht medio september 2013 het "Jaarboek Voetbal 2012-2013" op de markt. Dit jaarboek is voorzien van een coverfoto in kleur waarop 7 Rode Duivels afgebeeld staan:

JAARBOEK VOETBAL 2012-2013

3. De Voetbalbond acht zich gegriefd door het gebruik van deze coverfoto.

Hij is op 13 september 2013 overgegaan tot dagvaarding van geïntimeerde voor de kortgedingrechter teneinde, in essentie, te bekomen dat de coverfoto van het jaarboek zou worden afgedekt of worden verwijderd.

4. In de bestreden beschikking van de kortgedingrechter wordt de vordering ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

5. In graad van hoger beroep vordert appellant de bestreden beschikking teniet te doen en opnieuw wijzende:

- Geïntimeerde, bij wijze van voorlopige maatregel, het gebod op te leggen om de op datum van de uitspraak gedrukte en/of in de handel voor verkoop of verspreiding gebrachte exemplaren van het "Jaarboek Voetbal 2012-2013" te voorzien van kaften (d.i. een permanente niet-verwijderbare papieren flap rond het boek) die geen gebruik maken van een afbeelding van één of meerdere spelers van het nationale A - voetbalelftal Heren (de Rode Duivels), en die de huidige afbeelding onherkenbaar maken en volledig afdekken, dit alles onder verbeurte van een dwangsom van 1.000 euro per individueel inbreukmakend exemplaar van het "Jaarboek Voetbal 2012-2013" dat wordt aangetroffen, en dit te rekenen vanaf 48 uur na de betekening van het tussen te komen arrest;

- Geïntimeerde, bij wijze van voorlopige maatregel, het gebod op te leggen om op de op datum van de uitspraak gedrukte en/of in de handel voor verkoop of verspreiding gebrachte exemplaren van het "Jaarboek Voetbal 2012-2013" op de cover, kaft en/of achterzijde, op geen enkele wijze te verwijzen naar de KBVB of één of meerdere spelers van het nationale A - voetbalelftal Heren (de Rode Duivels), met uitzondering van de reeds bestaande tekst, dit onder verbeurte van een dwangsom van 1.000 euro per individueel inbreukmakend exemplaar van het "Jaarboek Voetbal 2012-2013" dat wordt aangetroffen, en dit te rekenen vanaf 48 uur na de betekening van het tussen te komen arrest;

- Geïntimeerde, bij wijze van voorlopige maatregel, het verbod op te leggen enig exemplaar van het "Jaarboek Voetbal 2012-2013" nieuw aan te maken, te drukken, in de handel te brengen en/of te verspreiden dat gebruik maakt van de huidige afbeelding op de cover en/of enige andere afbeelding van één of meerdere spelers van het nationale A - voetbalelftal Heren (de Rode Duivels), en op de cover, kaft en/of achterzijde, met uitzondering van de reeds bestaande tekst, verwijst naar de KBVB of één

of meerdere spelers van het nationale A - voetbalelftal Heren (de Rode Duivels), dit alles onder verbeurte van een dwangsom van 1.000 euro per individueel inbreukmakend exemplaar van het "Jaarboek Voetbal 2012-2013" dat wordt aangetroffen, en dit te rekenen vanaf 48 uur na de betekening van het tussen te komen arrest;

- Geïntimeerde, bij wijze van voorlopige maatregel, het verbod op te leggen om op eender welke wijze reclame te maken voor het "Jaarboek Voetbal 2012-2013" waarbij gebruik wordt gemaakt van de huidige afbeelding op de cover en/of enige andere afbeelding van één of meerdere spelers van het nationale A - voetbalelftal Heren (de Rode Duivels), dit onder verbeurte van een dwangsom van 10.000 euro per vastgestelde inbreuk, en dit te rekenen vanaf 48 uur na de betekening van het tussen te komen arrest;

- Geïntimeerde te veroordelen in alle kosten van het geding, hierbij inbegrepen de rechtsplegingsvergoeding, die provisioneel begroot wordt op 1.320 euro (eerste aanleg) en 1.320 euro (hoger beroep).

6. Geïntimeerde vordert dat het hof zich onbevoegd zou verklaren wegens gebrek aan hoogdringendheid.

Ondergeschikt verzoekt zij het hoger beroep van appellant af te wijzen als ongegrond, de bestreden beschikking te bevestigen en appellant te veroordelen in de kosten van het hoger beroep, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding.

II. Beoordeling

7. De kortgedingrechter is bevoegd om kennis te nemen van de vordering indien de eisende partij de hoogdringendheid inroept in haar dagvaarding.

Appellant roept in zijn dagvaarding in dat de vordering hoogdringend dient te worden behandeld.

De kortgedingrechter was en is wel degelijk bevoegd om kennis te nemen van de vordering van appellant.

8. Geïntimeerde betoogt dat de vordering van appellant moet worden afgewezen bij gebrek aan hoogdringendheid. Appellant zou niet aantonen dat zij schade van enige omvang lijdt of dreigt te lijden.

9. Het hof overweegt als volgt.

Er is sprake van urgentie in de zin van artikel 584 Gerechtelijk Wetboek wanneer een onmiddellijke beslissing wenselijk is om schade van een bepaalde omvang, dan wel ernstige ongemakken te voorkomen. De voorzitter in kort geding beoordeelt de urgentie op het ogenblik van zijn uitspraak.

Urgentie is trouwens voorhanden wanneer, gesteld dat het aangevoerde voldoende wordt gestaafd, het gevorderde effectief dient te worden toegekend om schade van enige omvang of ernstige ongemakken te voorkomen.

De vordering van appellant strekt ertoe om de schending van een recht te voorkomen, namelijk een inbreuk op de persoonlijkheidsrechten van de Rode Duivels.

Uit stuk 5 van appellant blijkt dat de Rode Duivels het beheer en de exploitatie van hun persoonlijkheidsrechten, waaronder het recht op afbeelding, hebben toevertrouwd aan appellant (stuk 5 van appellant). De geïncrimineerde coverfoto op het Jaarboek Voetbal 2012-2013 zou inbreuk plegen op dit recht op afbeelding zodat de maatregel die ertoe strekt deze inbreuk te doen ophouden, uit zijn aard een urgent karakter heeft.

Daarenboven heeft appellant in het kader van dit beheer en deze exploitatie commerciële afspraken gemaakt met derden omtrent het gebruik van de afbeeldingen met de Rode Duivels. Zo heeft de uitgeverij Kannibaal in nauwe samenwerking met appellant recent "Het officiële boek. De Rode Duivels" op de markt gebracht met op de cover een foto die een variant is van de geïncrimineerde coverfoto (stukken 7 en 10 van appellant). Een onrechtmatig gebruik van de afbeeldingen met de Rode Duivels dreigt appellant te schaden in zijn relatie naar licentienemers toe, zowel bestaande als toekomstige. Dergelijk onrechtmatig gebruik kan immers de naleving van bestaande afspraken door appellant in het gedrang brengen en het aangaan van nieuwe afspraken door appellant met derden afremmen of belemmeren.

Het hof is bijgevolg van oordeel dat de vereiste urgentie voorhanden is.

10. Samenvattend voert appellant aan dat de coverfoto door geïntimeerde wordt gebruikt als blikvanger voor de lancering van de eerste editie van haar voetbalgids. Meer bepaald tracht geïntimeerde door het gebruik van de coverfoto – die zij ook louter voor reclamedoeleinden aanwendt – mee te surfen op het succes en de commerciële waarde van de Rode Duivels, voor het promoten en attractief maken van haar voetbalgids die voor de eerste maal wordt uitgegeven. Het betreft volgens appellant

een puur commercieel gebruik van de coverfoto. Dit kan niet zonder de toestemming van appellant.

Geïntimeerde is het hiermee oneens. Zij stelt dat het gaat om een foto van de Rode Duivels genomen tijdens een internationale voetbalmatch en die als onderdeel van een belangwekkend maatschappelijk gebeuren is gebruikt in een informatieve en journalistieke context. Hiervoor heeft zij geenszins de toestemming nodig van appellant.

10. In het kader van een kortgedingprocedure oordeelt het hof op basis van een schijn van rechten. Het hierna bepaalde betreft dan ook een beoordeling prima facie en is niet bindend ten aanzien van de rechter die ten gronde zal oordelen over de rechten van appellant.

11. Het recht op afbeelding als persoonlijkheidsrecht is het recht dat een individu beschermt tegen iedere ongewilde aantasting van zijn beeltenis door elke mogelijke derde, zowel met betrekking tot het maken van de afbeelding als met betrekking tot het gebruik ervan. Er is zowel toestemming vereist voor het maken van de afbeelding als voor de verspreiding ervan (K. Lemmens, "Wie is Demol? Bedenkingen bij een boek en een arrest", *AM*, 2006, 159).

Het recht op afbeelding is geen absoluut recht en wordt onder meer in hoofde van publieke personen – zoals in casu – begrensd door het recht op informatie, dat verbonden is aan het recht op vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid (artikel 10 EVRM) (L. Dierickx, *Recht op afbeelding*, Antwerpen/Oxford, Intersentia, 2005, 168). Het recht op afbeelding moet worden afgewogen tegen het recht op informatie. De afbeelding van een publieke persoon mag zonder zijn toelating alleen worden gebruikt voor informatieve doeleinden, en het recht op privacy van de afgebeelde

persoon mag niet worden geschonden.

12. In voorliggend geschil vormt de tweede voorwaarde geen probleem. De coverfoto werd genomen tijdens een officiële wedstrijd van de Rode Duivels, met andere woorden tijdens een publiek optreden in het kader van de sportbeoefening waaraan zij hun bekendheid als publiek persoon te danken hebben.

13. De discussie betreft de eerste voorwaarde. Appellant meent dat het gebruik van de coverfoto ontegensprekelijk een commercieel gebruik is en als enige bedoeling heeft de verkoopcijfers van het jaarboek positief te beïnvloeden.

14. Het hof overweegt in de volgende zin.

Het "Jaarboek Voetbal 2012-2013" streeft een informatief doeleinde na. Het beoogt, zoals de titel het aangeeft, aan het publiek een overzicht te geven van het voetbalgebeuren tijdens het seizoen 2012-2013. Dit jaaroverzicht betreft zowel de Jupiler Pro League, het buitenland als de Rode Duivels. Dat dit overzicht wordt afgewisseld met interviews van personen die al dan niet verbonden zijn met de voetbalwereld, doet geen afbreuk aan het informatief karakter van het jaarboek. De intentie is duidelijk het publiek te informeren over het voorbije voetbalseizoen van de Belgische competitie, de Europese competitie en de voorrondes van de Belgische nationale ploeg voor het WK van 2014. Het boek doet dit ook daadwerkelijk, in tegenstelling tot hetgeen appellant beweert.

Het boek heeft een algemene nieuws waarde. Op het einde van het voetbalseizoen geeft het een overzicht over het voorbije seizoen. In die optiek is het ook actueel: het grijpt het einde van het seizoen aan om een

seizoensoverzicht te brengen.

Dat het seizoensoverzicht niet zou zijn geschreven door een journalist, niet de vorm aanneemt van een krant, magazine, tijdschrift of een bijlage daarbij, niet gratis is en duurder is dan een krant of magazine, verandert daaraan niets.

De coverfoto illustreert de inhoud van het boek en sluit aan bij de informatie die het boek verstrekt. Het seizoensoverzicht behandelt onder meer de prestaties van de Rode Duivels tijdens dat seizoen. De succesvolle prestaties van de Rode Duivels maken nu eenmaal deel uit van het voetbalgebeuren tijdens het seizoen 2012-2013. Anders dan appellant voorhoudt, komen de prestaties van de Rode Duivels niet pas helemaal op het einde van het boek aan bod. Het voorwoord in het jaarboek is van Rode Duivel Kevin De Bruyne (met foto in Rode Duivel uitrusting tijdens een kwalificatiewedstrijd) en behelst ook het parcours van de Rode Duivels op weg naar het WK in Brazilië. Het eerste artikel in het jaarboek is getiteld: "Het jaar van de duivel (genaamd Kompany)". Het is een interview met Rode Duivel Vincent Kompany en handelt dus ook over de Rode Duivels (met foto van Vincent Kompany als Rode Duivel tijdens een kwalificatiewedstrijd).

Eigen aan een jaar- of seizoensoverzicht is dat er een bepaalde keuze moet worden gemaakt voor de afbeelding op de cover. Het kan niet zijn dat – zoals appellant insinueert – de cover van een jaaroverzicht enkel zou kunnen bestaan uit een collage van afbeeldingen. De opgang en het succes van de Rode Duivels hebben een belangrijke nieuwsaarde in het voetbalgebeuren van 2012-2013 waarover het boek de lezer informeert. De auteur moet dan ook het recht hebben om een afbeelding van de Rode Duivels op de cover van het boek te zetten ter illustratie van dit

nieuwsgegeven. De coverfoto is bijgevolg gerelateerd aan de informatieve inhoud van het boek en heeft zelf ook een informatieve waarde. Hieraan wordt geen afbreuk gedaan door de vaststelling dat geïntimeerde als uitgeverij winst nastreeft met de uitgave van het jaarboek voetbal 2012-2013 en dat het gaat om een nieuwe, door het publiek nog niet gekende, uitgave.

De coverfoto heeft bijgevolg een informatief karakter en vormt geen commercieel gebruik waartegen appellant zich kan verzetten.

15. Appellant betoogt dat het gebruik van de coverfoto, de grootte ervan in verhouding tot de totale cover (80% van de cover) en de nietszeggende titel doen uitschijnen dat het boek uitsluitend over de Rode Duivels gaat, hoewel dit niet het geval is. Op die manier sticht geïntimeerde verwarring.

16. Ook deze grief is niet gegrond.

De titel "Jaarboek Voetbal 2012-2013" drukt uit waarvoor het staat: een boek over het voetbaljaar 2012-2013.

Bij de aankoop van een boek zal een potentiële koper zich niet enkel baseren op de cover van het boek maar ook op de korte inhoud ervan. Voor het Jaarboek Voetbal 2012-2013 wordt de korte inhoud uiteengezet op de achterkant van het boek. Deze korte inhoud geeft perfect weer waarover het boek gaat. Het gaat over een jaar voetbal van A tot Z en één onderdeel ervan – naast twee andere onderdelen – betreft de succesvolle aanloop van de Rode Duivels naar het WK van 2014. Anders dan appellant voorhoudt, kan de impact van een cover van een magazine op het koopgedrag van een consument bijgevolg niet worden gelijkgesteld met de impact van een cover van een boek op dat koopgedrag. Bij een tijdschrift

of magazine zal een cover een grotere impact hebben.

Rekening houdend met deze elementen zal een coverfoto van de Rode Duivels de potentiële koper niet op het verkeerde been zetten en niet in de waan brengen dat het boek uitsluitend over de Rode Duivels gaat.

17. Het hoger beroep van appellant is dan ook ongegrond.

OM DEZE REDENEN :

HET HOF, recht doende na tegenspraak,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk doch ongegrond,

Bevestigt de bestreden beschikking,

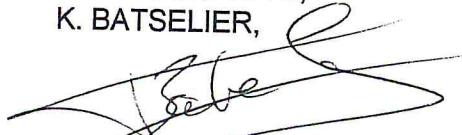
Veroordeelt appellant in de kosten van het hoger beroep, vastgesteld in zijn hoofde op 397,24 euro,

Veroordeelt appellant tot de betaling van een rechtsplegingsvergoeding van 1.320 euro aan geïntimeerde.

Aldus gevonnist en uitgesproken ter openbare terechtzitting van de burgerlijke achtste kamer van het hof van beroep te Brussel, op 12.11.2013 waar aanwezig waren en zitting hielden :

B. LYBEER,
C. VAN SANTVLIET,
E. HERREGODTS,
K. BATSELIER,

Raadsheer dd. Voorzitter,
Raadsheer,
Raadsheer,
Griffier.

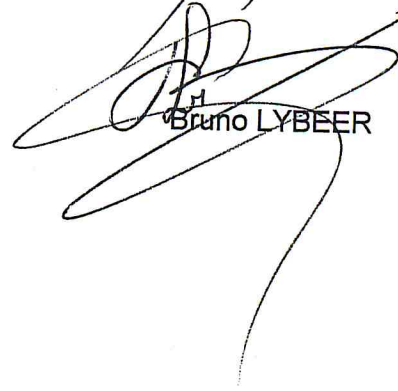
Kaatje BATSELIER

Els HERREGODTS

Catharina VAN SANTVLIET

Bruno LYBEER